

กลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของ

โรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

ในสถานการณ์โควิด-19

Strategies for managing the curriculum of the Pali language learning group

of Fang Thammasuksa School That is consistent with Study 4.0

in the Covid-19 situation.

สาธิต แก้วเรือง¹

Sathit Kaewruang¹

ประเวศ เวชชะ²

Prawet Wetcha²

หาญศึก เต็มครุฑ³

Hransuek Lebkhute³

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (2565)

¹ Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (2022)

² รองศาสตราจารย์ ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก)

² Associate Professor in Master of Education (Educational Administration) Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University. (Advisor)

³ อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม)

³ Lecturer of Educational Technology Program Chiang Rai Rajabhat University (Co-advisor)

บทคัดย่อ

การศึกษาอิสระครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยผู้ร่วมประชุมและให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้อำนวยการ กลุ่มบริหารงาน 4 ฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระ และครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญและสรุปเนื้อหาเชิงบรรยายเป็นความเรียง ผลการศึกษา พบว่า กลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี จำเป็นต้องมีการประเมินสภาวะการณ์ การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดมุ่งหมาย ประเด็นกลยุทธ์ และการกำหนดแผนงาน โครงการ ซึ่งได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์ไว้ 3 ด้าน คือ 1.ด้านคุณภาพผู้เรียน 2.ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร 3.ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการทั้ง 5 กลยุทธ์ ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาบาลีตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคูณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียน กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาคูณภาพภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคูณภาพครูและระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรม

คำสำคัญ : กลยุทธ์, การบริหารจัดการ, หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี, การศึกษา 4.0,สถานการณ์โควิด-19

Abstract

This independent study aims to develop a strategy for managing the Pali language learning curriculum of Fang Thammasuksa School in accordance with Education 4.0 in the situation of COVID-19. The integrated research method was used. The research tools were participatory workshops by participants and information providers, including the 4 administrative group director, the subject group leader, and the teacher. The data were analyzed by analyzing the key content and The descriptive content was summarized as an essay. The results of the study revealed that the management strategy of the curriculum for the Pali learning subject group An assessment of the situation is required. Setting vision, mission, objectives, strategic issues and project planning which has set the strategic issues in 3 areas: 1. The quality of learners. 2. Curriculum management 3. The process of teaching and learning that focuses on learners is important. This leads to the formulation of project plans for all 5 strategies as follows: Strategy 1 Develop learners to have achievements in learning Pali according to the goals set by educational institutions. Consistent with Education 4.0 in the COVID-19 situation Strategy 2: Developing desirable characteristics of learners Strategy 3: Developing educational technology systems and learning resources for learners Strategic 4: Developing quality within educational institutions Strategic 5: Developing quality teachers and educational technology systems and innovations.

Keywords : strategy, management, Pali language group course, Education 4.0, Covid-19 situation

บทนำ

การจัดการศึกษา 4.0 เป็นแนวคิดของรัฐบาลที่มีความมุ่งมั่นในการนำ “โมเดล ประเทศไทย 4.0” มาใช้เพื่อผลักดันประเทศไทยให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง การพัฒนาประเทศไทยให้ยั่งยืนตามแนวทาง Thailand 4.0 นั้นต้องจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับประเทศไทย 4.0 ซึ่งเป็นการจัดการเรียนการสอนที่สอนเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมต่างๆ ให้เกิดขึ้นและตอบสนองความต้องการของสังคม แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบันเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ส่งผลกระทบให้รูปแบบการเรียนการสอนในแต่ละภูมิภาคต้องมีความแตกต่างตามความเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้ 5 รูปแบบ คือ 1.On-site การจัดการเรียนที่โรงเรียนโดยมีมาตรการเฝ้าระวังตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 2.On-air การจัดการเรียนผ่านมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในพระบรมราชูปถัมภ์หรือ DLTV 3.On-demand การจัดการเรียนผ่านแอปพลิเคชันต่างๆ 4.On-line การจัดการเรียนผ่านอินเทอร์เน็ต 5.On-hand การจัดการเรียนที่บ้านด้วยเอกสาร เช่น หนังสือ แบบฝึกหัดใบงาน ในรูปแบบผสมผสาน หรืออาจใช้วิธีอื่นๆ

เมื่อมองการจัดการเรียนการสอนรายวิชาภาษาบาลีของสถานศึกษาทุกระดับต้องมีหลักสูตรที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวม มีความสมดุลทางด้านร่างกายจิตใจ มีพัฒนาการในด้านความรู้คุณธรรมจริยธรรม มีเจตคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น และมีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิต จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการบริหารจัดการหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพราะสิ่งสำคัญคือการยึดหลักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุดพระราชบัญญัติการศึกษาการศึกษาพระปริยัติธรรม พ.ศ. 2562 มาตรา 16 วรรค 2 ว่า สถานศึกษาพระปริยัติธรรมที่วัดจัดตั้งขึ้นต้องคำนึงถึง คือ 1.การให้การศึกษาวិชาการทางพระพุทธศาสนาเพื่อความเป็นเลิศที่เปี่ยมด้วยปัญญาพุทธธรรม 2.การส่งเสริมความรู้และความเข้าใจในคุณค่าแห่งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา 3.การผลิตผู้เรียนให้มีคุณธรรมนำความรู้เป็นศาสนทายาทที่ดีขอพระพุทธศาสนาสำนักในความเป็นคนไทยมีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น 4.มาตรฐานการศึกษาของชาติและวิธีการดำเนินงานของการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรที่ดีมีประสิทธิภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสภาพปัญหาต่างๆ เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนองค์การให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมเพื่อช่วยให้องค์การสามารถอยู่รอดและเจริญเติบโตต่อไปเป็นกลวิธีแนวทางหรือการกำหนดทิศทางสำคัญในการพัฒนาองค์กรให้มีคุณภาพ จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนำกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งเป็นที่ยอมรับการนำมาเป็นหลักในการบริหารจัดการ คือ การประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (AIC) และการบริหารแบบ Balanced Scorecard เป็นระบบการบริหารงานที่เป็นกลไกสำคัญสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพได้ ปัญหาการเรียนรู้หลักสูตรภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาในปัจจุบันจากการศึกษาข้อมูล พบว่า 1.ด้านครูผู้สอน ขาดความเข้าใจในหลักสูตรวิชาภาษาบาลี และขาดการสร้างสื่อนวัตกรรมใหม่ๆ ที่มาจูงใจให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนการสอน 2.ด้านนักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนวิชาภาษาบาลีเพราะคิดว่าเป็นวิชาที่ยาก ไม่ส่งงานตามเวลาที่กำหนด และขาดอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ เช่น มือถือ โน้ตบุ๊ก และคอมพิวเตอร์ เป็นต้น 3.ด้านหลักสูตร เนื้อหาของหลักสูตรเน้นความจำเป็นหลักและขาดความยืดหยุ่น 4.ด้านการวัดและประเมินผลไม่หลากหลายและไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ซึ่งสภาพปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับนายเทพไท เสนพงศ์ (2563,ฐานเศรษฐกิจออนไลน์) กล่าวถึงกรณีการเปิด

เรียนออนไลน์ของนักเรียนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ว่า จากการติดตามข้อมูลและได้รับข้อร้องเรียนจากผู้ปกครองของนักเรียนในหลายพื้นที่พบว่า เกิดปัญหาและอุปสรรคมากมายที่กระทรวงศึกษาธิการต้องตระหนักและนำปัญหาที่เกิดขึ้นไปแก้ไข โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของประเทศที่เกิดขึ้นมาช้านาน เด็กนักเรียนในชนบทจะเสียเปรียบนักเรียนในสังคมเมือง ทั้งด้านข้อมูลข่าวสาร ตำราเรียน ครูอาจารย์ที่มีความชำนาญในการสอน และโอกาสในการเรียนพิเศษ หรือสถาบันกวดวิชา ฯลฯ เมื่อเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จนโรงเรียนไม่สามารถจะเปิดเรียนได้ตามปกติ ทำให้กระทรวงศึกษาธิการต้องมียุทธศาสตร์ให้เปิดเรียนออนไลน์และระบบดาวเทียม พบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สามารถรวบรวมได้ คือ 1.นักเรียนบางส่วน ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนการสอน เช่น โทรศัพท์มือถือ แท็บเล็ต โทรทัศน์ 2.พื้นที่ชนบทบางแห่ง ไม่มีสัญญาณโทรศัพท์ ไม่สามารถเรียนทางออนไลน์ได้และไม่มีจานดาวเทียมหรือจานดาวเทียมรับสัญญาณไม่ได้ 3.พื้นที่ที่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต เกิดสัญญาณล่ม และสัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียรต้องจ้างช่างมาปรับสัญญาณใหม่ 4.นักเรียนขาดความพร้อมในการเรียนออนไลน์ไม่มีสมาธิในการเรียนไม่สามารถเรียนด้วยตนเองได้ขาดแรงจูงใจเพราะไม่มีครูคอยกระตุ้นเตือนเหมือนในห้องเรียน 5.ครอบครัวที่มีพี่น้องกำลังเรียนหนังสือหลายคนมีโทรทัศน์เครื่องเดียวทำให้ไม่สามารถเรียนได้ครบทุกคน 6.เกิดปัญหาปมด้อยของนักเรียน มีการเปรียบเทียบกับเพื่อนๆที่มีอุปกรณ์การเรียนที่ดีกว่าทันสมัยกว่ามีความพร้อมมากกว่า 7.ภาระการสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายของผู้ปกครองในการซื้ออุปกรณ์การเรียนออนไลน์และการเรียนผ่านดาวเทียมเพิ่มขึ้นในยามที่กำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจเช่นนี้ 8.ผู้ปกครองต้องทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงคอยควบคุมให้ลูกเรียนผ่านออนไลน์ทำให้เสียเวลาในการทำงานหรือประกอบอาชีพในการทำมาหากินแต่ละวันได้ การวัดและประเมินผลนักเรียนก็เต็มไปด้วยความลำบาก เพราะประสบปัญหาการเรียนไม่ครบหน่วยการเรียนรู้ นักเรียนไม่ส่งงานที่มอบหมายอย่างต่อเนื่องทำให้ครูต้องหากลยุทธ์มาปรับใช้ให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน

จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาและนำผลการวิจัยไปเป็นกลยุทธ์ในการกำหนดแผนงาน โครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาหลักสูตรให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.ด้านความรู้

โรงเรียนฝางธรรมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 5 ได้รับทราบสภาพ ปัจจัยสำคัญและแนวทางพัฒนาหลักสูตรการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

2.ด้านการนำไปใช้

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูวิชาการ โรงเรียนฝางธรรมศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนได้

2.2 หน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการส่งเสริมการดำเนินงานของกลุ่มสาระการเรียนรู้และวิชาการของโรงเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.1 กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี ประกอบด้วย 1. ประเมินสภาพการณ์ 2. การกำหนดวิสัยทัศน์ 3 การกำหนดพันธกิจ 4 การกำหนดจุดมุ่งหมาย 5 ประเด็นกลยุทธ์/แผนงาน และโครงการ

1.2 องค์ประกอบของกลยุทธ์ในการบริหารจัดการหลักสูตร ประกอบด้วย 1. วิสัยทัศน์ 2. พันธกิจ 3. จุดมุ่งหมาย 4. ประเด็นกลยุทธ์ 5. แผนงาน/โครงการ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Resource) ได้แก่ ผู้อำนวยการ บริหารงาน 4 ฝ่าย หัวหน้ากลุ่มสาระและครู

วิธีดำเนินการวิจัย

กระบวนการพัฒนากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ผู้วิจัยได้ออกแบบโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research) ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ 1 คน กลุ่มบริหารงาน 4 ฝ่าย 4 คน หัวหน้ากลุ่มสาระ 1 คน และครู 4 คนรวมทั้งหมด 10 คน โดยร่วมกันประเมินสภาพการณ์ภายนอก (PESTEL Analysis) ประเมินสภาพการณ์ภายใน (7sMckinsey) เพื่อให้ได้มาซึ่งวิสัยทัศน์พันธกิจและจุดมุ่งหมายจากนั้นร่วมกันระดมสมองโดยใช้กระบวนการของ Balanced Scorecard แล้วกำหนดประเด็นกลยุทธ์ที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลี

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ 1. แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 2. ประเด็นคำถามการสนทนาคำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง “มุ่งพัฒนา นำพากลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระภาษาบาลีที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19” โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (AIC) มาสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญ และสรุปเนื้อหาเชิงบรรยาย (Content Analysis) แล้วนำเสนอเป็นแผนงาน โครงการ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์สภาพการณ์สภาพขององค์กร เพื่อนำไปสังเคราะห์หาวิธีพัฒนาสามารถแบ่งการวิเคราะห์ เป็นสภาพการณ์ภายนอกองค์กร (PESTEL Analysis) และสภาพการณ์ภายในองค์กร (7s Mckinsey) ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษา ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ ว่า “กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาบาลีมุ่งสร้างคนเก่ง ดี มีความสุขตามแบบพระธรรมวินัย บริหารจัดการหลักสูตรภาษาบาลีตามความต้องการของผู้เรียนมีความยืดหยุ่นและประเมินผลหลากหลาย นำเอาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้สถานการณ์โควิด-19”

2. พันธกิจ มีดังนี้ 1. พัฒนาผู้เรียนวิชาภาษาบาลีให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 2. พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี และมีความสุขตามหลักธรรมวินัย 3. ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาบาลีโดยใช้หลักการบริหารจัดการหลักสูตรที่มี มาตรฐานยืดหยุ่นและการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสถานการณ์ 4. ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียง มาตรฐานสากลและส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 5. ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในการนำ นวัตกรรม/ผลวิจัยไปใช้เพื่อความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันและมีความ สอดคล้องกับการศึกษา 4.0

3. จุดหมาย ประกอบด้วย 1. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีมี กระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีมาตรฐานสู่การพัฒนาอย่างครบวงจร 3. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีมี ศักยภาพ สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19

4. กลยุทธ์จากการศึกษาสภาพ เหตุปัจจัย และสภาพอนาคตที่พึงประสงค์ ได้กำหนดประเด็นกลยุทธ์การบริหาร จัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โค วิด-19 ทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านคุณภาพผู้เรียน 2. ด้านกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตร 3. ด้านกระบวนการจัดการ เรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5. แผนงาน โครงการ ประกอบด้วย ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 มิติด้านประสิทธิผล (Financial Perspective) มี 2 กลยุทธ์ คือ กล ยุทธ์ที่ 1 พัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาบาลีตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดสอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนายกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาบาลี กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 มิติด้าน คุณภาพการให้บริการ (Customer Perspective) มี 1 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่ง เรียนรู้ของผู้เรียน มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ประเด็น กลยุทธ์ที่ 3 มิติด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) มี 1 กลยุทธ์ คือกลยุทธ์ที่ 4 พัฒนา คุณภาพภายในสถานศึกษา มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนาหลักสูตรภาษาบาลีให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับ สถานการณ์โควิด-19 ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 มิติด้านการพัฒนาองค์กร และบุคลากร (Learning and Growth Perspective) มี 1 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาคุณภาพครูและระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาและนวัตกรรม มี 1 โครงการ ได้แก่ โครงการพัฒนา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้สถานการณ์โควิด-19

อภิปรายผล

กลยุทธ์ในการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่ สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 พบว่า จากการวิเคราะห์การประเมินสภาพการณ์ภายนอกโดยใช้ทฤษฎี PESTEL Analysis และสภาพการณ์ภายในโดยใช้ทฤษฎี 7s Mckinsey เพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดด้อย โอกาสและอุปสรรค ที่ เกิดขึ้นทั้งภายในและภายนอกองค์กรแล้วกำหนดวิสัยทัศน์ว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาบาลีมุ่งสร้างคนเก่ง ดี มีความสุข ตามแบบพระธรรมวินัย บริหารจัดการหลักสูตรภาษาบาลีตามความต้องการของผู้เรียนมีความยืดหยุ่นและประเมินผล หลากหลาย นำเอาสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญภายใต้สถานการณ์

โควิด-19จากนั้นกำหนดพันธกิจว่า 1.พัฒนาผู้เรียนวิชาภาษาบาลีให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 2.พัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีและมีความสุขตามหลักธรรมวินัย 3.ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาบาลีโดยใช้หลักการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีมาตรฐาน ยืดหยุ่นและการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลายตามสถานการณ์ 4.ยกระดับการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐาน และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 5.ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรในการนำนวัตกรรม/ผลวิจัยไปใช้เพื่อความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ปัจจุบันและมีความสอดคล้องกับการศึกษา 4.0 กำหนดจุดมุ่งหมายว่า 1.ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2.กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีมีกระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรที่มีมาตรฐานสู่การพัฒนาอย่างครบวงจร 3.กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาภาษาบาลีมีศักยภาพ สนับสนุนส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19แล้วจึงกำหนดประเด็นกลยุทธ์ 4 ด้าน ได้แก่ ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 ด้านประสิทธิผล (Financial Perspective) ได้แก่ โครงการพัฒนากระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วิชาภาษาบาลี (DB) และโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ (CB) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 ด้านคุณภาพการให้บริการ (Financial Perspective) ได้แก่ โครงการพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น (IB) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 ด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน (Internal Process Perspective) ได้แก่ โครงการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาบาลีให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับสถานการณ์โควิด-19 (BB) ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 ด้านการพัฒนาองค์กร และบุคลากร (Learning and Growth Perspective) ได้แก่ โครงการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมภายใต้สถานการณ์โควิด-19 (IB) ซึ่งสอดคล้องกับ (ชนัญชวีร์ ฐิตวัฒนานนท์, 2552) กล่าวว่ากระบวนการ AIC Appreciation Influence Control เป็นวิธีการที่พัฒนาขึ้นมาโดยสถาบัน Organization Development : An International Institute (ODII) สหรัฐอเมริกา โดย William E. Smith และ Turid Sato เป็นกระบวนการที่ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาใช้ความรู้เชิงบวกต่อกัน (A-Appreciation) ร่วมกันสร้างพันธมิตร สร้างอนาคตที่พึงปรารถนาของกลุ่ม แล้วใช้ปัญญาร่วมกันด้วยการแลกเปลี่ยน คิดค้นวิธีการสำคัญ (I-Influence) จากนั้นจึงร่วมกันวางแผนปฏิบัติการเพื่อควบคุม ให้เกิดกระทำ (C-Control) ซึ่งนับว่าเป็นการประชุมเชิงปฏิบัติการที่เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วม อย่างเท่าเทียม และคิดร่วมกันถึงคุณค่าที่อยากเห็นเป็นเป้าหมายใหญ่ แล้วนำสู่การปฏิบัติที่เป็นไปได้จริงคือการแก้ไขปัญหาหรือการสร้างองค์กร

ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

1. การนำกลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารต้องสร้างเข้าใจและความตระหนักในการบริหารจัดการเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติให้เกิดผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลยุทธ์การบริหารจัดการหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาบาลีของโรงเรียนฝางธรรมศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ควรนำไปปรับใช้ในบริบทของโรงเรียน พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งหมด 5 (เชียงใหม่ ลำพูน แม่ฮ่องสอน)

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1.ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรของโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษา4.0ในสถานการณ์โควิด-19ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ทั้ง 14 เขต

2.ควรศึกษาด้านผลกระทบของการบริหารหลักสูตรที่สอดคล้องกับการศึกษา 4.0 ในสถานการณ์โควิด-19 ของหน่วยงานการศึกษาอื่นๆเพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการจัดทำวิจัยในโรงเรียนฝางธรรมศึกษาต่อไป

รายการอ้างอิง

ฉัฐวัฒน์ ชัชฌาภักดิ์. (2563). การจัดการองค์การ ในภาวะวิกฤต กรณีโรคติดเชื้อไวรัส COVID-19.

(วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัย). วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น.

ชัยยุทธ ศิริสุทธิ. (2564).กลยุทธ์การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

ชนัญญวีร์ ฐิตวัฒน์านนท์. (2552). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผนกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยใช้กระบวนการ AIC : กรณีศึกษาชุมชนในตำบล หอนง ไร่ล้อม อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ สาธารณสุข ศาสตรมหาบัณฑิต) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

เทพไท เสนพงศ์. (2563). ปัญหา 8 ข้อหลังเรียนออนไลน์วันแรกว่าน.ฐานเศรษฐกิจ ออนไลน์.

สืบค้นจาก <https://www.thansettakij.com>.

บทความการเรียนการสอนยุค 4.0 ที่จำเป็นต้องรู้. (2563) TOT ออนไลน์. สืบค้นจาก <https://www.tot.co.th>.

ประเวศ เวชชะ.(2563).การบริหารหลักสูตร การสอนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้.

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.เชียงราย.

ประเวศ เวชชะ(2564).การวิจัยกรณีศึกษา.มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.เชียงราย

กุยมา ภิญ โยสินวัฒน์. (2563) จัดการเรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19.TDIR ออนไลน์.

สืบค้นจาก <https://tdri.or.th>.

โรงเรียนฝางธรรมศึกษา. (2564). รายงานการประเมินตนเอง (SAR) , แผนพัฒนาตนเองของโรงเรียนฝางธรรมศึกษา.

อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่.

ศาสตรินทร์ อุ่นอินตะ. (2558). การบริหารงานวิชาการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาของคณะสงฆ์จีน

ในจังหวัดเชียงราย. หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย.

Bright hup PM project management. (2011). PESTLE Analysis history and application.

Retrieved from <http://www.brighthubpm.com>.

Jonathan Star.(2563). Strategic Foresight. Scenario Planning . "Training of Trainers on Strategic Foresight and Scenario Planning.

McKinney. (2014). McKinney 7 s Framework. (Online) Accessed September 8, 2014 From <http://www.mindtools.com>.

